

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. І. ЧАЙКОВСЬКОГО**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з наукової роботи
Скорик А. Я.

ТВОРЧА МАЙСТЕРНІСТЬ
РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
для аспірантів

Галузь знань: **02 «Культура і мистецтво»**

Спеціальність: **025 «Музичне мистецтво»**

Освітній рівень: **третій освітньо-творчий рівень вищої освіти**

Ступінь вищої освіти: **«Доктор мистецтва»**

Київ – 2023 рік

Робоча програма з дисципліни «Творча майстерність» для третього освітньо-творчого ступеня «Доктор мистецтва» в галузі 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво». 9 с.

« _____ » 2023 року. 9 с.

Укладачі: **Рощина Т. О.**, кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, зав. кафедри спеціального фортепіано № 2 НМАУ імені П. І. Чайковського;

Ринденко О. В., кандидат мистецтвознавства, професор кафедри спеціального фортепіано № 2 НМАУ імені П. І. Чайковського.

Рецензент: **Кутасевич А. В.**, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри спеціального фортепіано № 1 НМАУ імені П. І. Чайковського.

Робочу програму з навчальної дисципліни затверджено на засіданні Науково-аналітичної ради Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського. Протокол від 26.01.2023 року № 2.

Голова Науково-аналітичної ради,
доктор мистецтвознавства, професор _____ Скорик А. Я.

Робочу програму з навчальної дисципліни погоджено з гарантом освітньо-творчої програми
Гарант освітньо-творчої програми

кандидат мистецтвознавства, в. о. професора _____ Ринденко О. В.

Робочу програму з навчальної дисципліни перевірено

Завідувач відділу аспірантури та докторантури

кандидат мистецтвознавства, в. о. професора _____ Путьтицька О. В.

Схвалено Вченою радою НМАУ ім. П. І. Чайковського для аспірантів третього освітньо-творчого рівня вищої освіти в галузі знань 02 «Культура і мистецтво», за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво».

Протокол від «27» вересня 2023 року №2

© Рощина Т.О., Ринденко О.В., 2023 рік
© НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2023 рік

Обсяг курсу – 180 годин
 Індивідуальних – 60 години
 Самостійна робота – 120 годин
 Звіт на кафедрі – 4, 6 семестри

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТВОРЧА МАЙСТЕРНІСТЬ»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Модулів: 3	02 «Культура і мистецтво»	Нормативна
	025 «Музичне мистецтво»	
Змістових модулів: 2	Спеціалізація: Фортепіано, Композиція, Хорове диригування, Оперно-симфонічне диригування, Сольний спів, Камерний спів, Скрипка та ін.	Рік підготовки: 2, 3
		Семестр: 3-6
Загальна кількість годин: 180		Індивідуальні години: 60
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 год. самостійної роботи аспіранта – 2 год.	Освітній ступінь «Доктор мистецтва»	Самостійна робота: 120
		Вид контролю: Модуль – 1, 2 Екзамен – 6 семестр

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Майстерність у творчому процесі є вирішальним та комплексним поняттям, яке фокусує в собі розгалужену систему фахових спеціалізованих компетенцій у поєднанні з широким спектром загальнокультурних, естетичних і світоглядних налаштувань особистості митця. Творча майстерність митця визначає не лише вищий рівень володіння техніками та методиками відповідно певної професійної специфіки, а й відкритість його художнього мислення до сприйняття нових культурних текстів, усвідомлення фахової діяльності в сучасних контекстах, спрямованість на створення нових мистецьких феноменів. Таке широке й усебічне уявлення про мистецьку майстерність набуває все більшої актуальності в умовах постійного розширення історичних та стильових горизонтів у інтонуванні музичної культури та стратегічної націленості музично-мистецької освіти на інтеграцію славетних напрацювань української музичної культури та фундаментальних традицій педагогічної школи в єдиний світовий культурний простір сьогодення.

З огляду на ці умови й завдання навчальна дисципліна «Творча майстерність» у профілі освітніх компонентів навчального плану творчих аспірантів є невід'ємною та вагомою частиною фахової підготовки. У поєднанні з іншими спеціалізованими профільними навчальними курсами, «Творча майстерність» протягом останнього року творчої аспірантури створює сприятливі умови на завершальному етапі підготовки до захисту творчого проекту. Цей курс дозволяє здобувачу вдосконалити необхідні навички й уміння, відшліфувати та скоригувати кінцеві уявлення концепції проекту, відпрацювати всі деталі його фахової реалізації, здійснити апробацію проектних програм / творів тощо. Таким чином, «Творча майстерність» є незамінною часткою блоку фахових дисциплін здобувачів освітньо-творчого рівня «доктор мистецтва», спрямованого на формування самостійної творчої особистості, яка не лише відповідає вимогам вищої школи мистецького напрямку та підтверджує свою високу кваліфікацію, а й спроможна до продукування нових, авторських, креативних і професійно довершених художніх концепцій, концептів, феноменів та їх майстерного втілення.

Граничний інформаційний масив сучасної музичної культури в освітньому контексті потребує універсальних підходів від викладача – центральної особистості на шляху ретрансляції методів створення / інтерпретації музичного тексту в найширшому розумінні. Водночас виховання музиканта, митця, або ж викладача ЗВО у мистецькій освіті в еру панування новітніх технологій залишається глибоко персоналізованою, штучною роботою Майстра з Учнем, яка корінням сягає самих початків професійної мистецької освіти загалом. Тож вирішальна роль у справі навчання і виховання універсального музиканта, здатного до продукування нових ідей та розв'язання комплексних проблем у галузі професійної, творчої та дослідницько-інноваційної діяльності, належить індивідуальним практичним

заняттям. Це дозволяє створити пластичну рамку мистецького стажування з індивідуальним графіком занять і форм контролю.

Метою курсу «Творча майстерність» є підготовка здобувачів освітнього рівня «доктор мистецтва» у сфері музичного мистецтва до реалізації науково-творчого проекту в комплексному поєднанні креативних художніх концептів та практичних компонентів творчої майстерності із системним усвідомленням послідовності та змісту всіх етапів цього процесу.

Головні завдання курсу «Творча майстерність» полягають у вдосконаленні системного мистецького світогляду, професійної етики та естетичної культури, креативного рівня художнього мислення, досконалого рівня професійної майстерності здобувачів, а також у визначенні жанрово-стильових координат творчої індивідуальності, кореляції мистецької ініціативи та креативного потенціалу, системного уявлення про послідовність і сутність етапів підготовки на шляху до реалізації творчого мистецького проекту.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач **повинен знати:**

- структуру процесу реалізації мистецького проекту, сутність і послідовність етапів його реалізації;
- чинники та функції креативних процесів і творчих технік за фаховою спрямованістю, структуру комплексу фахової системи виражальних можливостей у її проекції на творчу практику;
- креативні концепції мистецького проекту в сучасній музичній культурі за фаховою спрямованістю;
- принципи інтерпретації музичних текстів;
- принципи концептуалізації та реалізації творчої, навчально-просвітницької, науково-дослідницької діяльності у відповідному фаховому контексті;
- принципи створення концептуального задуму творчого мистецького проекту, його структури та етапів реалізації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач **повинен вміти:**

- вільно володіти комплексними фаховими методиками інтерпретації музичних текстів;
- володіти комплексом засобів музичної виразності на вищому рівні технічної майстерності відповідно до фахової спрямованості;
- розвивати кращі традиції творчих шкіл за фаховою спрямованістю та в міждисциплінарних зв'язках;
- здійснювати оригінальну творчу інтерпретацію концертної програми/композиторського проекту із застосуванням синтезу традиційних та сучасних мистецьких методів і виконавських практик;
- обирати/створювати для виконавської реалізації актуальні твори високої художньої якості, співзвучні вирішенню проблем сьогодення;
- генерувати оригінальні ідеї у створенні власної інтерпретації музичного твору/ програми, переосмислюючи традиції та пошуки сучасних музикантів-виконавців, формулювати власне креативне бачення майбутнього мистецького проекту з особистими характерними рисами;

- організувати зусилля виконавського творчого складу задля втілення оригінальної версії мистецького проекту та забезпечення його художньої цілісності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач **повинен мати навички:**

- планування етапів у процесі самостійної роботи в рамках визначених умов (художнього завдання, мистецької концепції, творчого проекту тощо);
- послідовного та цілісного опанування етапів реалізації музичного івенту або проекту;
- застосування комплексу елементів фахової технічної майстерності на художньому рівні;
- побудування творчої інтерпретації та авторської мистецької концепції проекту / програми / музичного тексту;
- професійної публічної діяльності (концертно-виконавська діяльність / композиція / керування колективом або проектом тощо).

Програмними результатами навчання здобувача в рамках опанування ОК «Творча майстерність» є:

- володіння концептуальними знаннями у сфері культури та мистецтва, в тому числі музикознавчих теорій та виконавських/композиторських практик та продукувати на їх основі креативні ідеї;
- спроможність реалізовувати на основі креативної ідеї творчу концепцію в рамках творчого мистецького проекту та створювати оригінальний мистецький продукт;
- вміння виявляти та вирішувати практичні проблеми музичної творчості на основі аналізу та оцінки музикознавчих теорій та мистецьких практик;
- здійснювати самостійну творчу мистецьку діяльність на основі здобутих компетентностей та володіти методами її само оцінювання;
- застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи;
- організувати і здійснювати освітній процес у сфері музичного мистецтва, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти;
- вільно презентувати та обговорювати результати досліджень, творчих проектів, наукові та прикладні проблеми музичного мистецтва державною мовою та мовою країн Європейського Союзу, оприлюднювати результати досліджень та творчості у провідних міжнародних професійних виданнях, мистецьких форумах та заходах;
- за умови комплексного професійного володіння методами і практиками інтерпретації / композиції створювати оригінальну концепцію творчого продукту та застосовувати її системне поетапне практичне втілення в межах реалізації творчого проекту відповідно до фахової спеціалізації.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура творчого процесу освітньо-кваліфікаційного рівня «доктор мистецтва» за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» складається з двох етапів, перший із яких – асистентура-стажування протягом одного навчального року (модуля), а другий – власне дворічна творча аспірантура (два модулі). У навчальному плані здобувачів дисципліна «Творча майстерність» триває протягом останнього року навчання (5, 6 семестри – два змістові модулі) та має загальний обсяг 90 годин, із яких 30 годин – індивідуальні заняття, а 60 годин відводиться на самостійну роботу здобувача для опрацювання поточних завдань та етапів роботи.

Оскільки дисципліна «Творча майстерність» є дотичною та похідною від ключової фахової професійної підготовки, її змістові модулі гармонізовані з індивідуальним планом здобувача з «Фаху». Останній навчальний рік (модуль) творчої аспірантури містить два змістові модулі, кожен із яких завершується публічним виконанням сольної / оркестрової / хорової / авторської (композиторської) програми. Строки публічного виконання програм з огляду на залежність від практичних обставин при реалізації проекту можуть варіюватись відповідно до організаційних можливостей та визначаються індивідуально на основі поданого плану проекту здобувачем, погодження керівника та затвердження кафедрою. Контроль здійснюється двічі на рік відповідною кафедрою та відділом аспірантури. Основна форма контролю з «Творчої майстерності» – письмовий звіт у формі анотації до презентованої програми з описом репертуарного концепту, тематичної спрямованості, жанрово-стильової специфіки та характеристики основних етапів її опанування, який презентується на засіданні відповідної кафедри.

Основні форми роботи в межах дисципліни «Творча майстерність» здобувача освітньо-кваліфікаційного рівня «доктор мистецтва» за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» спрямована на досягнення вищого рівня майстерності творчого втілення сольної / оркестрової / хорової / авторської програми. Заняття з «Творчої майстерності» проводяться в індивідуальній формі та дозволяють здобувачу поглибити усвідомлення шляхів художньої інтерпретації змісту, музичної драматургії, форми, стилю творів виконуваної програми/композиції, оволодіти прийомами концептуалізації та структуризації роботи над творчим проектом, удосконалити рівень фахової майстерності відповідно до спеціалізації. Викладач із «Творчої майстерності» здійснює постійне спостереження за виконавською, науковою та педагогічною практикою з метою тематичної кореляції різних форм діяльності здобувача, бере участь у концептуалізації науково-творчих проектів й укладанні поетапного графіку складових творчого проекту та здійснює контроль за виконанням індивідуального плану з навчальної дисципліни.

4. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Підсумковими формами контролю з дисципліни «Творча майстерність» є звіт на засіданні відповідної кафедри у 4, 6 семестрах. Звіт подається у письмовий формі та має містити анотацію до презентованої програми з «Фаху» з описом репертуарного концепту, тематичної спрямованості, завдань фахової майстерності концертної програми / авторського твору та характеристики основних етапів її опанування, який презентується на засіданні відповідної кафедри.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка ECTS	Бал	Звіт	Загальні параметри оцінки				Послідовність етапів реалізації
			Концептуальність програми/ авторського твору	Інтерпретаційний потенціал програми	Фахова майстерність	Рівень креативності	
A	100	В І Д	Оригінальна, новаторська, цілісна	Глибокий, зрілий, індивідуальний	Художньо довершена	Самобутній	Висока
	95	М І Н	Висока	Глибокий, зрілий, індивідуальний	Відмінна	Органічний	Висока
	90	Н О	Висока	Зрілий, переконливий	Відмінна	Сформований	Висока
B	85	Д О	Висока	Переконливий, традиційний	Добра	Сформований	Достатня
C	80	Б Р	Висока	Не завжди переконливе	Добра	Сформований	Достатня
	75	Е	Висока, середня	Формальний, непереконливий	Добра	Невиразний або зовнішній	Достатня
D	70	З	Середня або часткова	Формальний, непереконливий	Недосконала	Невиразний або зовнішній	Часткова
	65	А Д	Середня	Непереконливий	Недосконала	Невиразний	Часткова
E	60	О В.	Середня	Невиразний	Недосконала	Невиявлений	Недостатня
FX	40	Незадов. з можливістю повтор. склад.	Посередня	Невиразний	Обмежена	Невиявлений	Недостатня
F	20	Незадов. з повтор. вивч. дис.-ни	Посередня	Недостатній	Обмежена	Відсутній	Недостатня

5. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча навчальна програма дисципліни.
2. Нотна література (у тому числі електронні ресурси).
3. Мистецтвознавча та методична література за фаховою спрямованістю.
4. Аудіо- та відеозаписи музичних творів та концертів/вистав, майстер-класів, занять і концертних виступів видатних педагогів та виконавців тощо.

З М І С Т

1. Опис навчальної дисципліни	3
2. Мета і завдання навчальної дисципліни	4
3. Структура навчальної дисципліни	7
Основні форми роботи.....	7
4. Методи контролю.....	8
5. Методичне забезпечення.....	8